

04. Οι μεταφράσεις του διαγγέλματος του Κρέοντα στην Αντιγόνη του Σοφοκλή:

“Γρυπάρης-Μαρωνίτης”

(4η ομάδα)

1+1.1. Η μετάφραση της Αντιγόνης του Γρυπάρη είναι πιο παλιά και προφορική. Πλησιάζει περισσότερο τη δημοτική γλώσσα και είναι προφορική και απλή. Έτσι μπορούμε να πούμε ότι είναι πιο φυσιολογικός, συνηθισμένος και ήρεμος ο τόνος της εξουσίας του Κρέοντα, από ό,τι στη μετάφραση του Μαρωνίτη, όπου ο τόνος της εξουσίας του Κρέοντα είναι πιο ασυνήθιστος και πιο έντονος. Ο Κρέοντας ακόμη είναι ένας καλός βασιλιάς, που δεν ξεχωρίζει από τους συμπολίτες του. Γι' αυτό ταιριάζει ένα ύφος απλό και όχι βασιλικό. Όμως και οι δύο μεταφράσεις είναι καλές και έχουν αρκετά κοινά σημεία. Ο Χορός προσφωνείται “Γέροντες” και στις δύο μεταφράσεις. Η λέξη αυτή είναι μετάφραση της λέξης “άνδρες” του αρχαίου κειμένου. Επίσης αναλύουν τις λέξεις και οι δύο μεταφράσεις στην ίδια ποσότητα. Δεν μακρηγορούν ούτε λένε περισσότερα από ό,τι λέει το κείμενο.

2. Άρα συμπεραίνουμε ότι και στις δύο μεταφράσεις ο τόνος της εξουσίας του Κρέοντα είναι ίδιος, ήπιος, παρουσιάζεται ο Κρέοντας σαν καλός βασιλιάς. Στη μετάφραση του Μαρωνίτη τονίζεται ο αυταρχισμός του Κρέοντα με την επανάληψη της χρήσης του “εγώ”: εγώ κατέχω πια τον θρόνο, εγώ κρατώ της εξουσίας το κύρος. Βγάζει επομένως ο μεταφραστής κάποια κρυφά στοιχεία του Κρέοντα που δηλώνουν την τυραννική του φύση. Η μετάφραση εδώ του Μαρωνίτη είναι πιο υποψιασμένη ότι έχουμε ένα κείμενο τραγωδίας και όχι απλό βασιλικό διάγγελμα.

3+3.1 Το πολιτικό και το θρησκευτικό λεξιλόγιο είναι πιο φυσικό στη μετάφραση του Γρυπάρη, επειδή όπως είπαμε χρησιμοποιεί πιο απλές λέξεις και μάλιστα προφορικές. Όμως αυτό δεν είναι απόλυτο, αφού και στον Γρυπάρη βλέπουμε λόγιες λέξεις, όπως το “σέβας”, που είναι κάπως έντονα θρησκευτικό στοιχείο. Στον Γρυπάρη ο Πολυνείκης είναι σαν ένας ήρωας του δημοτικού τραγουδιού, ενώ στη μετάφραση είναι σύγχρονος πολεμιστής.

4. Πιο πειστικός είναι για τον Πολυνείκη η μετάφραση του Γρυπάρη. Ταιριάζει περισσότερο επειδή ο λόγος του Κρέοντα είναι δημόσιος, χωρίς να διαβάζει μια έγγραφη διαταγή. Αυτό φαίνεται να κάνει η μετάφραση του Μαρωνίτη. Και οι δύο μεταφράσεις όμως πείθουν γιατί είναι στη δημοτική γλώσσα.

5. Η μετάφραση του Γρυπάρη είναι σαφώς πιο σύγχρονη, επειδή είναι πιο προφορική που θα μπορούσαν να τη διαβάσουν οι ηθοποιοί. Όμως αυτό εξαρτάται και από το τι θέλει ο σκηνοθέτης. Μια πιο μοντέρνα παράσταση θα ταίριαζε στη μετάφραση του Μαρωνίτη.